

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

DİCKINSON / TÜRKİYE

(Başvuru No. 25200/11)

KARAR

(Gözden geçirme)

Sözleşme'nin 37. maddesinin 1. fıkrası • Kayıttan düşürme • Başvuranın, yargılama sırasında hayatını kaybetmesi • Başvuranın varislerinden veya akrabalarından birisinin başvuruyu takip etme niyetinin olmaması • İncelemeye devam edilmesi insan haklarına saygıyla ilgili özel bir durumla haklı gösterilmemesi

STRAZBURG

12 Eylül 2023

İşbu karar, Sözleşme'nin 44 § 2 maddesinde belirtilen koşullar çerçevesinde kesinleşecektir. Bazı şekli düzeltmelere tabi tutulabilir.

© T.C. Adalet Bakanlığı, 2023. Bu gayriresmî çeviri, Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı tarafından yapılmış olup, Mahkeme açısından bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığına atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir.

Dickinson/Türkiye davasında (2 Şubat 2021 tarihli kararın gözden geçirilmesi talebi)

Başkan

Arnfinn Bårdsen,

Hâkimler

Jovan Ilievski,

Pauliine Koskelo,

Saadet Yüksel,

Frédéric Krenc,

Diana Sârcu,

Davor Derenčinović

ve *Bölüm Yazı İşleri Müdür Yardımcısı* Dorothee von Arnim'in katılımıyla, Daire olarak toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm), 11 Temmuz 2023 tarihinde kapalı oturumda gerçekleştirilen müzakerelerin ardından, söz konusu tarihte aşağıdaki kararı vermiştir:

USUL

1. Türkiye Cumhuriyeti aleyhine açılan davanın temelinde, İngiliz vatandaşı olan Michael Dickinson'ın ("başvuran") 22 Şubat 2011 tarihinde, İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşme'nin ("Sözleşme") 34. maddesi uyarınca yapmış olduğu 25200/11 no.lu başvuru bulunmaktadır.

2. Mahkeme, 2 Şubat 2021 tarihli bir kararla, başvuranın, Başbakan'ın dış politikasını kınamak amacıyla köpek kılığında karikatürize edildiği bir "kolaj" nedeniyle hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı ile birlikte adli para cezasına mahkum edildiği için Sözleşme'nin 10. maddesinin ihlal edildiğine karar vermiştir. Mahkeme ayrıca, başvurana manevi tazminat olarak 2.000 avro ödenmesine karar vermiş ve adil tazmine ilişkin kalan talepleri reddetmiştir.

3. Hükümet, 1 Kasım 2022 tarihinde, başvuranın 2 Temmuz 2020 tarihinde hayatını kaybettiğini öğrendiklerini Mahkemeye bildirmiştir. Sonuç olarak Hükümet, Mahkeme İç Tüzüğü'nün 80. maddesi uyarınca kararın gözden geçirilmesi ve davanın kayıttan düşürülmesi talebinde bulunmuştur.

4. Mahkeme, 3 Kasım 2022 tarihinde, gözden geçirme talebini kabul ederek başvuranın temsilcisine olası görüşlerini sunması için altı haftalık bir süre verilmesine karar vermiştir. Başvuran taraf söz konusu yazıya yanıt vermemiştir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

GÖZDEN GEÇİRME TALEBİ HAKKINDA

5. Hükümet, 2 Şubat 2021 tarihli karar verilmeden önce başvuranın hayatını kaybetmiş olması nedeniyle gereğini yerine getiremediği 2 Şubat 2021 tarihli kararın gözden geçirilmesini talep etmektedir. Hükümet, başvuranın temsilcisinin, başvuranın hayatını kaybetmiş olması ve olası mirasçılarının davayı takip etme niyetinde oldukları konusunda Mahkemeyi bilgilendirmediğini ileri sürmektedir. Hükümet buna ek olarak, kararın icrasına ilişkin işlemler sırasında başvuranın temsilcisinin başvuranın hayatta olduğunu gösteren bir belge sunmadığını ve 10 Ekim 2022 tarihinde internet üzerinden yapılan bir araştırması sonucunda başvuranın 2 Temmuz 2020 tarihinde hayatını kaybettiğinin tespit edildiğini belirtmektedir.

6. Başvuranın temsilcisi, gözden geçirme talebi konusunda bir görüş sunmamıştır.

7. Mahkeme, Hükümet tarafından sunulan belgeleri göz önünde bulundurarak, başvuranın 2 Şubat 2021 tarihli kararın kabul edilmesinden önce hayatını kaybettiğini ve hiçbir muhtemel varisin Mahkemeye görüş bildirmediğini kaydetmektedir.

8. Mahkeme İç Tüzüğü'nün 80. maddesi ilgili kısımları aşağıdaki gibidir:

“Taraflardan biri, niteliği gereği, daha önce incelenen bir davanın sonucu üzerinde belirleyici bir etki yaratabilecek ve kararın verildiği dönemde, Mahkemenin bilgisi dâhilinde olmayan ve makul olarak kendisi tarafından da bilinmesi mümkün olmayan bir olayın varlığını öğrenmesi durumunda, bu taraf (...) Mahkemeye söz konusu kararın gözden geçirilmesi talebiyle başvurabilmektedir. (...)”

9. Mahkeme, başvuranın hayatını kaybetmesinin, “kararın verildiği tarihte Mahkemenin bilgisi dâhilinde olmayan (...) bir olayın varlığını öğrenmesi” anlamına geldiği kanaatindedir. Bu durum aynı zamanda, Mahkeme İç Tüzüğü’nün 80. maddesinin 1. fıkrası bağlamında davanın sonucu üzerinde “belirleyici bir etki” yaratabilecek bir olaydır. Mahkeme, söz konusu belirleyici olayın, başvuranın hayatını kaybetmesinden Ekim 2022 tarihinde haberdar olan Hükümet tarafından “makul olarak bilinemeyeceğini” kabul etmeye hazırdır (bk. bu davaya uygulanabildiği ölçüde (*mutatis mutandis*), *Manushaqe Puto ve Diğerleri/Arnavutluk* (gözden geçirme kararı), no. 604/07 ve diğer 3 başvuru, §§ 9-10, 4 Kasım 2014). Hükümet, 1 Kasım 2022 tarihinde, yani Mahkeme İç Tüzüğü’nün 80. maddesinde öngörülen süre içerisinde, kararın gözden geçirilmesi talebinde bulunmuştur.

10. Bu koşullar altında Mahkeme, Hükümetin 2 Şubat 2021 tarihli kararın gözden geçirilmesine ilişkin başvurusunu kabul etmektedir.

11. Mahkeme ayrıca Sözleşme’nin 37. maddesinin 1. fıkrasının aşağıdaki gibi olduğunu kaydetmektedir:

“Yargılamanın her aşamasında, Mahkeme aşağıdaki koşulların oluştuğu kanısına varırsa bir başvurunun kayıttan düşürülmesine karar verebilir;

c) (...) başvurunun incelenmesinin sürdürülmesini haklı kılan bir neden görülmezse.

12. Bu bağlamda, Mahkeme, başvuranın yargılama sırasında hayatını kaybettiği ve varisinin veya yakın akrabasının başvuruyu takip etmek istemediği durumlarda, başvuruları kayıttan düşürmeyi pratik haline getirdiğini gözlemlemektedir (bk. *Shmatova ve Diğerleri/Rusya*, no. 36539/08, §§ 7- 12, 2 Kasım 2021, *Neghină ve Diğerleri/Romanya*, no.

37620/15 ve diğer 10 başvuru, §§ 7-13, 28 Ekim 2021, *Cioatã ve Diğerleri/Romanya* (kayıttan düşürme), no. 48095/07, §§ 5-17, 11 Şubat 2021, *Racoltea ve Diğerleri/Romanya* (kayıttan düşürme), no. 70116/13 ve diğer 17 başvuru, §§ 5-13, 16 Ocak 2020, *Cacuci ve S.C. Virra & Cont Pad S.R.L./Romanya* (kayıttan düşürme), no. 27153/07, §§ 6-11, 13 Kasım 2018, *Romanya'da Yargı Mağdurları Derneği ve diğerleri/Romanya* (kayıttan düşürme), no. 47732/06, §§ 9-11, 22 Mart 2016 ve *Gabay/Türkiye* (kayıttan düşürme), no 70829/01, 27 Haziran 2006).

Mahkeme ayrıca, Sözleşme ve Protokolleri tarafından güvence altına alınan insan haklarına saygı gösterilmesine ilişkin olarak, başvurunun daha fazla incelenmesini gerektirecek herhangi bir özel durum tespit etmemektedir.

13. Sonuç olarak Mahkeme, Sözleşme'nin 37. maddesinin 1. fıkrası uyarınca başvurunun kayıttan düşürülmesine karar vermektedir.

BU GEREKÇELERLE, MAHKEME, OYBİRLİĞİYLE,

1. 2 Şubat 2021 tarihli kararın gözden geçirilmesine ilişkin başvurunun kabulüne;
2. Başvurunun kayıttan düşürülmesine *karar vermiştir*.

İşbu karar Fransızca dilinde tanzim edilmiş olup, Mahkeme İç Tüzüğü'nün 77. maddesinin 2 ve 3. fıkraları uyarınca, 12 Eylül 2023 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

Dorothee von Arnim
Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Arnfinn Bårdsen
Başkan